

Dinàmiques culturals olotines

LA SÍNTESE DE CASACUBERTA I SALA captura amb traços inspirats tres segles de cultura olotina. «La construcció de la ciutat», primera de les cinc seccions de l'obra, descriu les principals fites de l'activitat edilícia de l'Olot del XVIII –segle en què la ciutat dobla llargament la seva població i arriba a ser la cinquena més gran de Catalunya– i evoca la creació, l'any 1783, de l'Escola Pública de Dibuix, planter de professionals de la indústria local. «Una ciutat industrial i artística» contextualitza l'aparició de les primeres capçaleres olotines, de mitjan XIX, i presenta les figures de Pau Estorch i Esteve Paluzie, complementàries en el marc romàntic propiciador d'una síntesi d'història i paisatge que fecundarà la imatge contemporània d'Olot. També l'Escola d'Olot conjurarà l'agitació

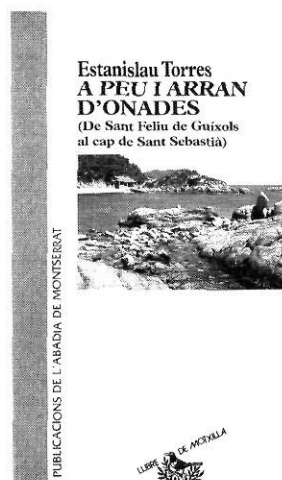
social i política de la segona meitat del XIX a Catalunya i contribuirà a crear el «mite de la catalanitat ben entesa» (pàg. 35). Els autors reivindiquen el nom de Josep Berga al costat de les figures més conegudes dels germans Vayreda: tots tres van fundar l'escola paisatgística olotina i els dos últims es van implicar decididament en la projecció de la ciutat com a centre d'estiueig (epígraf 12), reserva espiritual del país (13) i exemple d'especialització industrial (14). Olot estava cridada a esdevenir «la ciutat antimodernista per excel·lència» (pàg. 46): incorporarà elements formals del Modernisme, però les propostes de fons, pertorbadores, no hi arrelaran.

«La ciutat ideal», tercera de les seccions, ressegueix la implantació del programa cultural noucentista a començament del segle XX. El

període republicà va omplir de contingut aquella modernitat d'aparats: als anys 30 Olot es consolidarà com a ciutat turística (Societat d'Atracció de Forasters d'Olot) i artística (Escola Superior de Paisatge) i enriqueix el paisatge urbà amb propostes racionalistes i d'art *déco*. «La fallida del projecte» dissectiona exemplarment el «desmantellament cultural... meticulós i sistemàtic» (pàg. 74) esdevingut durant el període franquista, mentre que «Repensar la ciutat» història l'Olot activa dels setanta i els últims intents de revitalitzar amb nova saba cultural un tronc massa castigat. El quadern es complementa amb una bibliografia suficient i acaba apuntant l'origen de les fotografies i les il·lustracions, molt ben triades.

David Guixeras

CASACUBERTA, Mita;
SALA, Joan.
Cultura i ciutat. Segles XVIII-XX.
Olot, Ajuntament d'Olot i Diputació
de Girona, 1998, 99 pàg.
(Quaderns d'Història d'Olot, 10).

La Costa Brava a peu

S'HAN ESCRIT MOLTES GUIES sobre la Costa Brava, des de la ja clàssica de Josep Pla fins a la de Carles Barral que la contempla «pel car d'enfora», és a dir, des del mar. Cap com aquesta, però, no s'havia fet «a peu i arran d'onades», és a dir, amb el trajecte i la mirada propis d'un caminador nat com és el veterà excursionista i escriptor Estanislau Torres.

Llàstima que no sigui una guia de tot el litoral, sinó només, com aclareix el subtítol, «de Sant Feliu de Guíxols al cap de Sant Sebastià».

De fet, és un itinerari entre dues ermites situades en sengles promontoris: Sant Telm i Sant Sebastià, i el llibre vol que el lector pugui seguir i resseguir, de la mà de l'autor, l'accidentada costa que les enllaça.

El llibre està dividit en tres capítols: De Sant Telm al Cavall Bernat, Del Cavall Bernat a la cala Margarida, De la cala Margarida al cap de Sant Sebastià. És escrit en un llenguatge planer i transparent, que mai no entrebanca sinó que facilita i il·lumina el camí i, com tots els volums de la col·lecció, té la mida justa per cabre a la motxilla i fins i tot, si es vol, a la butxaca d'un caminant més espontani.

És per això que no podia ser més gruixut i que s'ha hagut de restringir a descriure aquest fragment de costa, però caldria que, amb el mateix estil i el mateix esperit, l'autor en fes un altre o uns altres, fins a completar els trajectes que la Costa Brava ofereix, a dreta i esquerra d'aquest. Amb la referència precisa i oportuna

al paisatge, a la història, a l'anècdota de cada l'oc, amb la notícia biogràfica dels seus personatges i la citació literària dels textos que ha inspirat. I sobretot amb el tresor desconegut dels mil i un accidents geogràfics, designats amb topònims expressius, que només pot descobrir el qui s'arrisca a fer el camí «a peu i arran d'onades».

Narcís-Jordi Aragó

Estanislau TORRES.
A peu i arran d'onades (De Sant Feliu de Guíxols al cap de Sant Sebastià).
Llibre de Moxilla. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1997. 88 pàgines.